

Tampereen ylioppilaskunnan TREYn

Opas yhdenvertaiseen sitsaamiseen

Oppaasta	1
Sitsien järjestelyt	2
Yleistä sitsaamisesta	2
Tilat ja fyysiset puitteet	2
Pukukoodi	3
Plaseeraus ja skoolaus	4
Tarjoilut	5
Sitsien ohjelma	6
Sitsien juhlanjohto	6
Sitsilaulut	7
Sitsien säännöt ja rangaistukset	8
Turvallisemman tilan ohjeet	8
Kehitä toimintaa, kerää palautetta!	10
Lisätietoja ja ylioppilaskunnan yhteyshenkilöt	10

Oppaasta

Tämä opas on tarkoitettu sitsaamiseen tutustuvien opiskelijoiden ja sitsien järjestäjien tueksi. Oppaaseen on poimittu hyviksi havaittuja käytäntöjä ja vinkkejä sitsien järjestämiseen ja niille osallistumiseen eri puolilta Suomea. Erityistä huomiota on koitettu kiinnittää yhdenvertaisuuden, viihtyvyyden, esteettömyyden ja turvallisuuden näkökulmiin niin järjestäjän kuin sitsaajankin näkökulmasta.

Neuvoissa keskitytään sitsaamiseen, mutta vinkit soveltuvat monien muidenkin tapahtumien järjestämiseen. Jos jokin asia jää mietityttämään, ylioppilaskunta auttaa mielellään! Yhteystietoja löydät dokumentin lopusta.

Kiitos Helsingin yliopiston ylioppilaskunnalle, joiden Sitsien ABC -opas on toiminut työn tukena.

Sitsien järjestelyt

Yleistä sitsaamisesta

Sitsit eli akateemiset pöytäjuhlat ovat opiskelijoiden keskuudessa suosittu perinteikäs illanviettotapa. Sitsikäytännöt vaihtelevat laajasti paikkakunnasta, korkeakoulusta ja järjestöstä toiseen. Vaikka jokaiset sitsit ovat uniikki tapahtuma, löytyy niistä myös yhtäläisyyksiä. Kaikilla sitseillä lauletaan, syödään ja juodaan. Useimmilla sitseillä juhlien kulkua ja järjestystä ohjaa 1-3 toastina, seremoniamestarina tai jollain muulla arvonimellä tunnettua henkilöä; tässä oppaassa heistä käytetään yleiskäsitettä "juhlanjohtaja". Joillakin sitseillä voi olla erillinen laulua johtava henkilö, kuten lukkari. Sitseillä on myös lähes aina jonkinlainen pukukoodi.

Tilat ja fyysiset puitteet

Sitsitilojen valinnassa, kuten juhlien järjestelyissä yleensäkin, kannattaa kiinnittää huomiota esteettömyyteen ja saavutettavuuteen. Vaikka oman järjestön tapahtumissa ei olisi koskaan käynyt ketään pyörätuolilla kulkevaa, heikkonäköistä tai vaikkapa epilepsiaa sairastavaa ihmistä, niin se ei tarkoita, etteivätkö sellaiset henkilöt voisi olla kiinnostuneita osallistumaan. Esteettömyyden huomioiminen ei ole keneltäkään pois, ja se vaatii vain vähän vaivaa.

Jatkopaikan valinnassa voi samoin kiinnittää huomiota esteettömyyteen. Yleensä esteellisyydet löytyvät baarin nettisivuilta, tai ainakin ne saa kysyttäessä.

Tiedot tapahtumatilojen esteistä on aina hyvä sisällyttää tapahtuman kuvaukseen, sillä se antaa signaalin siitä, että kaikenlaiset juhlijat on pyritty huomioimaan, vaikka esteitä olisikin. Myös osittain esteellisistä juhlista voi mainita, esim. jos juhlatila on esteetön mutta lähin invapysäköintipaikka on kaukana, tai juhlapaikka on esteetön mutta jatkopaikka ei. Samalla voi nimetä yhteyshenkilön, jolta kysyä lisätietoja.

Vinkkejä järjestäjille:

- Esteetön pääsy pyörätuolilla vaatii: a) että juhlapaikan ja katutasen välillä pääsee liikkumaan itsenäisesti pyörätuolin kanssa, b) wc-tilaa, johon pääsee pyörätuolilla, c) riittävän leveitä käytäviä ja oviaukkoja, joita pitkin liikkua

juhlissa, ja usein myös d) esteetöntä pysäköintimahdollisuutta. Toteutuvatko kaikki?

- Suomessa pyörätuolilla liikkuvan henkilön avustajalta ei lähtökohtaisesti peritä mitään osallistumis- tai sisäänpääsymaksuja. Huomioithan hänet silti kuten muutkin vieraat!
- Yllättävätkin asiat voivat luoda fyysisiä esteitä osallistumiselle: vilkkuvat valot voivat olla este migreeniherkille, savukoneiden käyttö tai juhlatilan homeongelmat hengitystieoireista kärsiville. Siksi kaikkea ei voi huomioida etukäteen. Lähimmäksi pääsee, kun kysyy ihmisiltä ilmoittautumisen yhteydessä, onko heillä erityistarpeita, toiveita tai kysyttävää esteettömyyden suhteen.

Vinkkejä juhlijoille:

- Vaikka tapahtuman tiedoissa ei olisi esteellisyystietoja, älä lannistu! Kysy rohkeasti asiasta ja tuo omat tarpeesi järjestäjien tietoon.
- Jos huomaat esteettömyydessä ongelmia, anna niistä palautetta, vaikka ne eivät koskisi sinua. Näin teet tulevasta juhlista saavutettavampia.
- Eniten autat huomioimalla pöytätoverit. Jos sinulla on mukanasasi vaikkapa taskukokoinen discopallo, varmista vieruskavereilta, häiritseekö se heitä.
- Jätä myös voimakkaat hajusteet kotiin.

Pukukoodi

Lähes kaikilla sitseillä on jokin pukukoodi tai pukeutumisoheje. Muodollisia pukukoodeja ovat esim. [arkipuku](#)/smart casual tai [tumma puku](#). Nämä voivat tulla vastaan virallisemmissakin tilaisuuksissa.

Joskus pukeutumisoheje on osa sitsien teemaa. Tällöin on juhlijasta ja hänen luovuudestaan kiinni, kuinka teemaa haluaa toteuttaa.

Jos muuta pukukoodia ei ole ilmoitettu, voi sitsaaja pukeutua siististi esimerkiksi arkipukuun. Vuosijuhlasitseillä ei tumma tai musta pukukaan ole välttämättä ylipukeutumista. Tampereella tavallisin sitsiasu ovat kuitenkin opiskelijahaalarit.

Vinkkejä järjestäjille:

- Juhlien teemaa ja pukukoodia valitessa kannattaa pohtia ainakin kahta asiaa: a) kuinka helppo sitä on noudattaa, ja b) estääkö se joidenkin juhlimisen?

Pukukoodi, joka vaatii suurta rahallista panostusta, ei sovi kaikkien opiskelijoiden budjettiin.

- Vältä teeman valinnassa ihmisryhmiin tai identiteetteihin kohdistuvia aiheita. Ne voivat luoda vaikutelman siitä, että kaikki eivät ole juhliin yhtä tervetulleita. Eniten kriittistä palautetta tulee sukupuolittavista ja vähemmistöryhmille naureskelevista teemoista. Monille ihmisiä luokitteleville teemoille löytyy helposti korvaava kattokäsite; vertaa esim. “prinsessat ja ritarit” vs. “sadut” tai “keskiaika”.
- Mitä matalampi kynnyks osallistua, sen mukavampaa! Kun kyseessä ei ole formaali tilaisuus, kannattaa juhlijoille antaa mahdollisuus joustaa pukukoodista.

Vinkkejä juhlijoille:

- Pukukoodit ovat kirjaimellisesti koodeja: “tumma puku” ei esimerkiksi tarkoita mitä tahansa tummasävyistä takki+housut-kombinaatiota, vaan tietynlaista miesten pukua ja/tai sen kanssa yhtä juhlavaa naisten pukua. Jos olet epävarma, kysy tai googleta! Koodeihin ei silti tarvitse suhtautua pelolla ja kauhulla, vaan niitä voi myös taivuttaa.
- Vähemmistöille irvaileva tai stereotyyppioille nojautuva pukeutuminen ei ole osa 2000-luvun akateemista kulttuuria. Itseironia ja luovuus sen sijaan ovat aina pop.
- Osallistuminen ratkaisee, ei asuun käytetty ajan tai rahan määrä! Aina ei tarvitse panostaa sata lasissa.

Esimerkkejä hyväksi havaituista teemoista sitseille:

- 1900-luvun eri vuosikymmenet
- Popkulttuuri-ilmiöt (esim. Harry Potter, Star Wars, Disney...)
- Hassut hatut
- Sadut tai lasten piirretyt
- Toiveammatit

Plaseeraus ja skoolaus

Onnistunut plaseeraus, joka tuo yhteen erilaiset osallistujat, on tae sitsien onnistumiselle. Plaseeraustoiveiden kysyminen ilmoittautumisen yhteydessä on helpoin ja paras tapa lähteä luomaan hyvää istumajärjestystä.

Perinteisesti plaseeraus on järjestetty sukupuolen mukaan; toistensa seuralaisina toimivat mies–nais–parit on istutettu joko vierekkäin tai vastakkain. Skoolausjärjestys, eli se järjestys, jossa laulun jälkeen nostetaan maljaa vieressä ja vastapäätä istuville, on riippunut sukupuolesta: miehet ovat perinteisesti skoolanneet ensin oikealle ja naiset vasemmalle, minkä jälkeen skoolataan toiselle puolelle ja lopuksi eteen. Nykyään tällaisesta plaseerauskäytännöstä on monessa paikkaa luovuttu, sillä siihen liittyy tarpeetonta sukupuolittamista, eikä se ota seksuaalivähemmistöihin kuuluvia pareja huomioon. Harvoilla sitseillä on myöskään tasaluku miehiä ja naisia.

Skoolaukset voidaan ohjeistaa helpommin esimerkiksi siten, että servietin väri tai pöydässä olevat nuolet kertovat, mihin suuntaan paikalla istuvan on skoolattava. Skoolaukset on myös mahdollista järjestää siten, että ensin skoolataan oikealle etuviistoon, sitten vasemmalle etuviistoon ja sitten vastapäätä istuvalle. Tällöin skoolauksen suunnat ovat kaikille samat.

Vinkkejä järjestäjille:

- Plaseeratessa kannattaa muistaa, että ihmisten nimien perusteella ei voi tehdä varmoja päätelmiä heidän sukupuolestaan.
- Osallista myös kansainväliset opiskelijat suomalaiseen sitsikulttuuriin! Jos sitseille saapuu vieraskielisiä osallistujia, varmista, että heillä on vierustoverit, jotka ovat valmiita kääntämään ja keskustelemaan yhteisellä kielellä.
- Pyörätuoli vaatii leveät kulkuväylät ja väljän tilan pöydästä, mikä kannattaa huomioida tuolien sijoittelussa. Pyörätuolilla liikkuvan juhlijan voi myös plaseerata pöydän päähän.

Vinkkejä juhlijoille:

- Esitä plaseeraustoiveet ilmoittautumisen yhteydessä.
- On kohteliasta esitellä itsensä pöytäseurueelle heti pöytään tullessa. Tutustu rohkeasti edessä ja vieressä istuviin ihmisiin!

- Vuosijuhlasitseillä ja muissa hienommissa juhlissa tapoihin on kuulunut, että mies auttaa vasemmalla puolellaan istuvaa naista tuolin kanssa tämän noustessa pöydästä tai istuutuessa pöytään. Avun tarjoaminen ei koskaan ole epäkohteliaasta, mutta tee se kuitenkin tavalla, josta voi myös kieltäytyä kohteliaasti.

Tarjoilut

Sitseillä ei yleensä panosteta ruokapuoleen erityisesti, ja ruoan kuuluukin kylmetä hieman ennen juhlijän vatsaan päätymistä. Ruokavalion, allergioiden tai muiden ruokaan liittyvien terveydellisten seikkojen ei kuitenkaan pidä rajoittaa kenenkään osallistumista.

On toivottavaa, että kaikki osallistujat kokevat saavansa rahalleen yhtäläisesti vastinetta niin ruokien kuin juomienkin suhteen. Alkoholittomien juomien ei tarvitse olla pelkkää mehua tai vettä, vaan niihinkin voi panostaa. Vettä on syytä olla koko ajan tarjolla kaikille.

Vinkkejä järjestäjille:

- Kysy ruokavaliota ja juomatoiveita ilmoittautumisen yhteydessä. Ilmoittautumis- lomakkeessa kannattaa olla tilaa pidemmillekin allergialuetteloille.
- Lihan jättäminen pois ruoasta ei vielä tee siitä kasvisvaihtoehtoa, vaan vain tylsää. Proteiini ja rasva pitävät vatsan täynnä ja ehkäisevät krapulaa.
- Alkoholittomia oluita, viinejä ja jopa “väkeviä” saa nykyään helposti, ja ne luovat huomattavasti autenttisemmän sitsaamiskokemuksen kuin pelkän veden ryystäminen. Alkon asiantuntijat auttavat!
- Mikäli sitseillenne on hankittu hyvät ruokatarjoilut, voitte myös harkita ruokarauhan julistamista. Vaikka sitsikulttuuriin usein kuuluukin ruoan nauttiminen vasta sen kylmettyä, voi ruokarauha joskus nostaa juhlan arvokkuutta.

Vinkkejä juhlijoille:

- Sitsaaminen on aina mahdollista ilman alkoholia! Jos alkoholittomasta menusta ei selviä tarjottuja juomia, niitä voi kysyä – tai ehdottaa.

- Harvoilla sitseillä on täysipainoinen ja täyttävä ateria. Syö ennen sitseille tulemista!
- Muista ilmoittaa etukäteen, jos sinulla on erikoisruokavalio tai ruokailuun liittyviä terveysongelmia. Joskus sitsien rangaistuksiin kuuluu ruokaa tai juomaa, joka ei välttämättä sovellu sinulle, vaikka varsinaiset tarjoilut sopisivatkin.

Sitsien ohjelma

Sitsien juhlanjohto

Sitseillä on järjestäjien määräämä juhlanjohto, johon kuuluu yleensä 1-3 toastia, seremoniamestaria, lukkaria tai muulla nimellä tunnettua ylintä äänenkäyttäjää. Sitsien johtokäytännöt ovat vaihtelevia, mutta juhlanjohtajat istuvat yleensä erillään muista sitsaajista omassa pöydässään tai ovat muuten helposti tunnistettavissa. Esimerkiksi Tampereen teekkarisitsien seremoniamestareilla on usein tukenaan erityinen sauva, jota käytetään sitsaajien huomion kiinnittämiseen.

Juhlanjohtajat johtavat juhlia, jakavat puheenvuorot, määräävät tauot ja huolehtivat sitsien aloittamisesta ja päättämisestä sekä yleisestä viihtyvyydestä. Mikäli sitseillä on käytössä rangaistuksia, on tavanomaista, että juhlanjohtajat käyvät aluksi läpi sitsien säännöt sekä sen, mitä sääntöjen rikkomisesta seuraa.

Vinkkejä järjestäjille:

- Juhlanjohdon tärkein tehtävä on saada juhlijat viihtymään. Järjestäjäporukalla kannattaa käydä läpi, mitä tämä tarkoittaa mahdollisten rangaistusten, sitsien tauotuksen, juomien määrän tai juomistahdin kannalta.
- Juhlanjohtajan on hyvä omata hieman sosiaalista silmää, sillä suuri valta tuo mukanaan suuren vastuun. Rangaistuksilla tai juhlanjohdon huomiolla ei ole syytä piinata ketään, joka ahdistuu sellaisesta.
- Jos juhlissa esiintyy häiritsevää käytöstä, on juhlanohdon asia puuttua siihen. Toisinaan häiriköijät hakevat toiminnallaan vain huomiota, ja valtaa voikin käyttää paitsi puheenvuoroja ja rangaistuksia jakamalla, myös olemalla jakamatta niitä.

Vinkkejä juhlijoille:

- On kohteliasta antaa tilaa toisten puheenvuoroille. Juhlanjohdon tai muiden sitsaajien pitäessä julkisia puheenvuoroja on hyvä keskeyttää jutut ja syömiset hetkeksi – niitä ehtii kyllä jatkaa myöhemminkin.
- Juhlanjohtajat eivät (näennäisestä kaikkivoipuudestaan huolimatta) näe kaikkea, mitä sitseillä tapahtuu. Toistuvien tyhmyyksien ilmianto onkin luvallista ja suotavaa.
- Vakavammat ongelmat kannattaa tuoda juhlanjohtajien tietoon kahdenkeskisesti. Kenenkään julkinen nolaaminen sitseillä ei ole tarpeen.

Sitsilaulut

Sitsilaulut ovat sitsikulttuurille sitä, mitä peruna on suomalaiselle ruoalle: moneen taipuva, toisinaan mauton, mutta aina olennainen osa ateriaa. Vaikka ajan hammas on iskenyt useaan sitsilauluun, ne pystyy vähäisellä vaivalla muokkaamaan juhliin ja osallistujien suuhun sopivaksi. Harva sitsilaulu pysyy vuosikymmeniä samanlaisena.

Ruotsin kielestä perityt välihuudot kuuluvat sitsilaulukulttuuriin. Pitkän laulun säkeistöjen välissä saatetaan huutaa *mellan sup*, jolloin laulu keskeytetään muutamaksi sekunniksi välihuikan mahdollistamiseksi. Huonosti kulkeva biisi tai säkeistö voidaan aloittaa alusta huutamalla *omstart*. Laulun päättyessä voidaan huutaa *skål* ja skoolata.

Vinkkejä järjestäjille

- Sitsilauluvihkoon kannattaa aina sisällyttää muutama englanninkielinen kappale kansainvälisten osallistujien huomioimiseksi.
- Lauluvihko on hyvä jakaa osallistujille etukäteen sähköisenä. Kun lauluihin voi tutustua etukäteen, helpottaa se esimerkiksi näkövammaisten osallistumista. Samasta syystä vihon fontiksi on hyvä valita selkeä ja riittävän iso fontti, ja juhlatilan valaistus katsoa kuntoon.
- Lauluja valitessa on hyvä miettiä, onko niissä loukkaavia, joidenkin ihmisten juhlatunnelman pilaavia termejä, kuten rasistisia tai seksistisiä sanoja. Monesti latautuneet tai turhaan sukupuolittavat termit voi korvata varsin helposti ja nokkelasti. Esimerkiksi Vesipoikien laulua lauletaan nykyään jo yleisesti sanalla “vesihenkilö”.

Vinkkejä juhlijoille:

- Jos tiedät, että jonkin sitsilaulun sanat pilaavat juhlatunnelmasi syystä tai toisesta, voit aina pyytää etukäteen, että laulua ei laulettaisi juhlilla, tai että loukkaava ilmaisu korvattaisiin jollain paremmalla. Ota rohkeasti yhteyttä järjestäjiin!
- Ennen kuin esität lisäsäkeistön tai pyydät laulua, jota ei ole lauluviikkoon huolittu, pohdi, a) onko se mahdollisesti jätetty pois hyvästä syystä tai b) voisiko se latistaa jonkun juhlijan tunnelmaa. Jos vastaus on ei, niin anna palaa!
- Tietyt sitsilaulut on varattu tiettyihin osiin juhlia. *Helan går* tai *Hyvät ystävät* -kappaleilla aloitetaan monet sitsit, ja päätöslauluna saattaa samoin toimia jokin tietty kappale. Kun juhlissa maistellaan ensimmäistä kertaa jotain alkoholijuomaa, lauletaan usein kyseiseen juomaan liittyvä laulu. Nämä tulevat nopeasti tutuiksi.

Sitsien säännöt ja rangaistukset

Kaikilla sitseillä on sääntönsä – aukikirjoitetut tai -kirjoittamattomat. Useimmat säännöt liittyvät sitsien järjestäjätahon tapakulttuuriin tai kanssajuhlijoiden huomioimiseen, jotkut taas ovat yksittäisiä juhlia varten keksittyjä viihteellisempiä sääntöjä. Oli sääntöjen tarkoituksena mikä hyvänsä, ne tulisi aina suhteuttaa tilanteeseen niin, etteivät ne estä kenenkään juhlimista tai tee siitä epämiellyttävää. Esimerkiksi vessakäynteihin, syömiseen tai juomiseen liittyvät rajoitukset ovat yleensä huono ajatus.

Joillakin sitseillä on käytössä rangaistuksia sääntöjen rikkomisesta. Rangaistusten ei ole tarkoitus nolata tai ahdistaa ketään, saati aiheuttaa kipua tai synkistää juhlamieltä. Kun nämä sudenkuopat vältetään, rangaistukset voivat parhaimmillaan olla hauskoja, ohjelmallisia osuuksia sitsien kulussa. Välttämättömiä ne eivät kuitenkaan ole, eikä niitä ole käytössä kaikilla sitseillä.

Vinkkejä järjestäjille:

- Rangaistukset toimivat parhaiten ryhmäaktiiviteetteina. Älä siis osoita niitä yksittäisille henkilöille. Juhlanjohtaja voi vaikkapa kerätä sääntöjen rikkojista listaa, kunnes rangaistusta jakamaan on riittävä määrä ihmisiä.

- Rangaistuksia suunnitellessanne ja jakaessanne välttäkää osallistujien nolaamista. Ruoka- ja juomarangaistukset voivat aiheuttaa ongelmia, ja erikoisruokavalioiden huomioiminen niissä on hankalaa – kannattaa pohtia, onko niitä syytä edes käyttää.
- Rangaistuksia ei ole mikään pakko jakaa sellaisille ihmisille, joille huomion kohteena oleminen on selvästi epämukavaa. Juhlanjohtajana sinulla on valta, ja voit käyttää sitä harkiten.

Vinkkejä juhlijoille:

- Älä suolaa tai ilmianna kaveria, jolle huomion keskipisteenä oleminen on epämukavaa.
- Rangaistuksesta voi kieltäytyä tai jättäytyä pois, jos se tuntuu ahdistavalta. Fiksut juhlanjohtajat ymmärtävät kyllä, että painostus ei kohota tunnelmaa.
- Rangaistukset ovat useimmiten hauskoja ohjelmanumeroita, ja vaikka niistä ei tarvitse erikseen tavoitella osaa, kannattaa nakin napsahtaessa osallistua avoimin mielin!

Turvallisemman tilan ohjeet

Yksi tapa tehdä sitseistä viihtyisämmät kaikille on ottaa käyttöön ns. turvallisen tilan periaatteita, joilla ohjeistetaan kanssajuhlijoiden huomioimiseen ja pyritään ennaltaehkäisemään häirintää. Nämä ohjeet voi tuoda ilmi sitsien sääntöjen ohella tai liittää ne tapahtuman tietoihin tai kuvaukseen. Turvallisen tilan periaatteet ovat monille itsestään selviä “kirjoittamattomia sääntöjä”, mutta niiden aukikirjoittaminen helpottaa ongelmatilanteisiin tarttumista ja häirintään puuttumista. Jos järjestösi haluaa tehdä itselleen omat turvallisen tilan ohjeet tai periaatteet, esimerkkiä voi ottaa vaikkapa Helsingin yliopiston [humanistiklusterilta](#) tai tämän luvun loppupuolelta.

Turvallisuuden huomioimisessa oleellista on se, että kaikki tietävät, kuinka ongelmatilanteissa toimitaan. Juhliin voi nimetä yhdenvertaisuusasioista vastuussa olevan henkilön, jolle vieraat voivat esittää järjestelyjä koskevia toiveita tai antaa välitöntä palautetta, jos juhlissa tapahtuu jotain yhdenvertaisuuden tai turvallisen tilan periaatteiden vastaista. Silloinkin on hyvä muistaa, että häiriökäyttäytymisestä vastuussa ei ole järjestäjä vaan häiriön aiheuttaja itse.

Osapuolten ollessa humalassa voi olla syytä jättää riitatilanteiden ratkominen seuraavalle päivälle. Ylioppilaskunnan häirintäyhdyshenkilö auttaa luottamuksella, jos tarvitaan asiantuntevaa ja rauhallista keskusteluapua tai vain neutraali osapuoli tilanteen selvittelyyn. Yhteystiedot löydät tämän dokumentin lopusta.

Järjestyshäiriöiden sattuessa otetaan yhteys vahtimestariin tai järjestyksenvalvojiiin. Mikäli juhlapaikalla ei ole vahtimestaria tai järjestyksenvalvoja, kannattaa järjestäjien pohtia valmiiksi toimintatavat ongelmatilanteissa. Järjestäjä on vastuussa tapahtuman turvallisuudesta. Vakavissa häirintätapauksissa oikea yhteydenottotaho on poliisi.

Esimerkkejä turvallisen tilan periaatteista:

- Ole ymmärtäväinen toisia kohtaan. Opiskelijat tulevat monista taustoista, ja moni yhdelle itsestään selvä normi on toisille vielä tuntematon.
- Kunnioita toisten henkilökohtaista tilaa. Esimerkiksi halaaminen voi olla yhdelle luontevaa, mutta toiselle ahdistavaa. Jos et ole varma, voit aina kysyä!
- Kunnioita toisten rajoja, niin fyysisiä kuin muunlaisia. Jos joku vaikuttaa ahdistuvan tietystä puheenaiheesta tai ei naura tietynlaisille vitseille, on usein kohteliainta ohjata aihe muualle.
- Kunnioita toisten puheenvuoroja kuuntelemalla. Hyvät jutut odottavat kyllä vuoroaan!
- Luo avointa ja keskustelevaa tunnelmaa ja anna muille tilaa ilmaista itseään.
- Yritä olla tekemättä oletuksia muiden osallistujien sukupuolesta, seksuaalisuudesta, terveydestä tai taustasta. Ymmärrä, että et tiedä kenestäkään kaikkea.
- Kun puhut mistä tahansa ihmisryhmästä, koita tehdä se kunnioittaen ja välttää yleistyksiä. Muista, että vieruskaveri tai joku hänelle tärkeä ihminen voi kuulua kyseiseen ryhmään.
- Rasismi, seksismi ja muu syrjintä eivät kuulu akateemiseen kulttuuriin. Jos joku esittää syrjiviä kommentteja, ilmaise olevasi eri mieltä tai huomauta asiasta kahden kesken. Jos loukkaava toiminta jatkuu, vie asia tiedoksi järjestäjille tai heidän osoittamalleen taholle.

- Kaikki tekevät virheitä. Älä naura virheen tekijälle tai nolaa häntä.
- Jos tapahtumassa käytetään alkoholia, älä painosta ketään juomaan tai kysy, miksi hän ei juo. Huolehdi päihtyneistä kanssajuhlijoista. Humalatila ei anna lupaa huonoon käytökseen.
- Jos huomaat tehneesi virheen, pyydä sitä anteeksi. Tekemällä oppii!

Kehitä toimintaa, kerää palautetta!

Hyvällä tahdollakaan ei voi koskaan ottaa kaikkea huomioon etukäteen. Siksi toiminnan kehittämisessä tärkeää on kerätä palautetta. Anonyymi palautelomake on helppo tehdä, ja sellaisen voi lähettää juhlien osallistujille jälkikäteen tai liittää vaikkapa FB-tapahtumaan. Kun saadun palautteen vielä käsittelee avoimin mielin ja vie sen tiedoksi myös seuraavan vuoden toimijoille, tulee tapahtumista entistä parempia ja mukavampia kaikille.

Lisätietoja ja ylioppilaskunnan yhteyshenkilöt

Kaipaatko lisää tukea yhdenvertaisten satsien järjestämiseen, häirinnän ehkäisemiseen tai muuhun tapahtumakulttuurin kehittämiseen? Jäikö jokin muu asia mietityttämään? Voit aina olla yhteydessä ylioppilaskuntaan. Häirintäyhdyshenkilöiltä saat matalan kynnyksen keskusteluapua mihin tahansa yhdenvertaisuuteen liittyvään asiaan; heidät tavoittaa osoitteesta [hairinta \(at\) trey.fi](mailto:hairinta(at)trey.fi).

Muut ylioppilaskunnan yhteystiedot löytyvät sivulta trey.fi/yhteystiedot.

Antoisia juhlia!